

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
In străinătate 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava-Mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Să luăm învățatură

Cum muncesc și cum câștigă alte popoare mai înaintate decât noi

5 Martie 1934

Camera de agricultură din județul Târnava Mică ne-a dat astăzi prilejul să vedem lucruri foarte frumoase și pline de învățăminte. Conducătorii acestei camere au avut gândul minunat, să aducă la Blaj niște chipuri mișcătoare, adică filme de cinematograf cari arată cum se cultivă poamele în țările mai înaintate ale Apusului. E vorba de anumite ținuturi din Franța unde se prădesc celea mai frumoase pierseci, prune, mere, pere, nuci, castane și struguri. Alte chipuri ne-au arătat ce fel de oi se cresc acolo, cum le îngrijesc economii și ce câștiguri mari scot din lâna și din carnea lor.

Chipul cel dintâi a fost despre cultura piersecilor. Un copilăș cu fața bucalăie abia poate să țină în mână un fruct rumen și zămos, cât un bostănel, din care mușcă cu mare plăcere. Il vezi cum îi râde fața de așa bunătate. Ne lasă și nouă gura apă, văzându-l. Era o piersecă inobilată prin altoire. Cu asemenea fructe țărani francezi fac bani cu ridicata. Când îi toamna, de prin toate gările ținutului pleacă zeci de vagoane încărcate cu pierseci, cari merg la Paris, la Londra, la Berlin și prin toate capitalele Europei. Iar în schimb curg banii în pungile țărănilor francezi ca apele de ploaie în lacuri.

Cultivarea unor asemenea bunătăți nu cere atâta trudă și sudoare, cum cere la noi cucuruzul, mălaiul cel fără preț, la rădăcina căruia tot răcăim cu sapa vara întreagă, iar toamna ne alegem cu o biată mămăligă, adeseori mușegăită și încinsă, de care ni-se îmbolnăvesc copiii și pier de „pelagră“. Economii din Franța cultivă poame, pierseci, prune, mere, pere, struguri, și mănâncă pită albă ca zăpada.

Dar să vedeți cum prădesc, cum cultivă ei poamele! Câmpuri întregi sunt adevărate grădini, prin cari toată vara se învârtă întreagă familia Franțuzului, cât cu foarfeca de tăiat omizi, cât cu cuțitul de rarit ramurile. Lucează pe îndelete, la umbră. Nu-i coace toarele, nu-i bat ploile și vânturile. Iar toamna culeg poamele celea ispititoare, e aleg, le așază pe lese și le împachează pentru orașele celea mari. Și cum e împachetează! Aurarii nu pot să

umblă mai cu grijă cu marfa lor lucitoare, decât cum umblă cu poamele pomicultorii francezi.

Mai duc uneori și sătenii noștri poame la târg. Le bat cu ciomegele de pe crengi, le toarnă în nește saci, foarte adeseori nespălați și plini de toate gunoaiile. Ori le izbesc în șiregla căruții și hai cu mere de vânzare!

Francezii nu fac așa. Culeg poamă de poamă, cu mâna. Le învelesc în hârtie moale ca mătasa, căci le dă mâna să cumpere orice fel de hârtie, pe care o plătesc tot cumpărătorii. Merele, sau perele, alese după frumusețea, le așază în corfe sau lăzi anume fabricate și așa le trimit la tren, de încarcă vagoanele. Cu vinderea lor se ocupă „Cooperativele“, tovărășiile de desfacere. Producătorul își predă marfa, frumos împachetată, la gară, și banii îi vin ghișă, acasă, lângă ceașca de cafea, ori lângă blidul cu plăcinte. Și ce mai trai boeresc duc acolo producătorii de poame! Pe la noi nici prefectii, ba nici parlamentarii nu duc așa viață de belșug.

Așa fac francezii cu prunele, nucile și strugurii, cu castanele. Nucile le spală și le gâtesc, mai altfel cum se gâtesc fetele pe la noi. Iar pentru asemenea nuci, trimise cu vapoarele la New-York, în America, încasează Franța an de an milioane de dolari. Și să nu credeți că scriem aici palavre, ca să îmbătăm de cap pe cei lesne crezători. Ceeace spunem, am luat din arătările oficiale puse la răvaș în filmele statului francez.

Față cu asemenea muncă nobilă și ușoară, dar curată și pricepută, noi, și alți rămași ca noi, ce facem? În grădinile noastre prăsim cucute și brusturi, „cultivăm“ (vorba vine) ciușăfai, gătim ascunzători vulpilor, ca să aibă unde ne mânca găinile ciordite de prin cotețe. Iar la câmp, noi știm datina bătrânească, adică păzim cu încăpăținare rădăcina mălaiului, prăsim mămăligă și ne oăinăm într'una că ne merge prost și închilim de neocazuri în țară bogată! Scriitorul acestor rânduri cunoaște sate românești în Ardeal, nu pe crestele Negoiului, nici ale Găinei, unde nu găsești un măr, un prun, o tufă de porumbel măcar. Iar capitala noastră, Bucu-

reștii, cumpără cu bani grei mere din Brazilia, din celalalt capăt al pământului. În piața Blajului, ca să aducem și o pildă mai apropiată, se cumpără azi mere păcatoase, sbârcite, cu 18 lei chilogramul. S'ar cumpăra și așa, dar trec săptămâni și nu vezi un măr. Malai capeți însă cât vrei. Și nici pe aiurea nu e altfel.

Mare bine ar face Camera de agricultură a județului Târnava Mică, să plimbe filmul poamelor prin toate satele noastre, de aproape și de departe, din toată țara, ca să vadă sătenii noștri cum fac bani și duc trai împărătesc pomicultorii francezi, din poame, din niște „corobețe“ cari însă, acolo, nu sunt corobețe, ci izvor de îmbogățire și de trai fericit!

Noi, până când tot numai la „mămăliga“ și la „hajme“?

A. Melin

Introducerea noului protopop al D.-Sânmărtinului

Duminescă în 4 Martie s'a făcut introducerea pâr. protopop Emil Tatar, nou numitul protopop al Diciosânmărtinului.

Exelența Sa Înaltpreasfințitul nostru Mitropolit l-a însărcinat cu introducerea pe pâr. canonic Dr. Victor Macaveiu care a sosit la Diciosânmărtin însoțit de cei doi frați ai noului numit, de pâr. canonic Dr. Augustin Tatar din Blaj și de Dr. Eugen Tatar avocat și jurisconsultul județului Hunedoara.

Trimisul Exelenției Sale a fost întâmpinat de primarul orașului și de primcuratorul nostru, dl. Boilă. S'a început apoi sf. liturghie, la sfârșitul căreia s'a citit decretul de numire și apoi a vorbit imputernicitul Exelenției Sale, căruia i-a răspuns noul numit, mulțumind Exelenției Sale pentru încrederea pusă într'insul și făgăduind că va fi adevărat părinte al parohiei încredințate spre păstorie și adevărat frate al preoților în fruntea cărora a fost așezat.

Au urmat apoi recepțiile făcute la prefectură, la cari s'au prezentat toate confesiunile, în frunte cu preoții și curatorii, precum și conducătorii tuturor oficiilor de stat.

Era vremea destul de înaintată când s'a putut așeza lumea obozită la banchetul servit în restaurantul cel mai de seamă din oraș.

Dorim noului protopop să păstorească întru mulți ani și cu mult rod, spre lauda lui Dumnezeu, spre binele parohienilor și a protopopiatului.

Jertfa

»Pentru că tot arhiereul, carele se ia din oameni, pentru oameni se pune spre cele ce sunt către Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate», cetim în apostolul din dumineca III a pasesimilor (dela Evrei 4, 15—5, 6).

Fiind vorba în aceste cuvinte despre jertfa pe care o aduce arhiereul, lui Dumnezeu, pentru păcatele oamenilor, să vorbim de astă dată de jertfă, arătând ce este ea și de câte feluri e, iară apoi să vedem că noi ce jertfă suntem dator să aducem lui Dumnezeu.

Știm că Avel a ucis și jertfit întâile născute ale turmei sale. Cain a nimicit și jertfit lui Dumnezeu roadele pământului. Noe a ucis și ars animale, după eșirea sa din barcă. Văduva din sf. evanghelie a einitit lui Dumnezeu în biserică cei din urmă doi fileri pe cari li mai avea și spune sf. evanghelist Marcu că mare jertfă a adus prin aceasta Domnului (12, 43). Mare jertfă au adus Evreii cari, după ce Dumnezeu le-a dat prin Moise, pe muntele Sinai, tablele legii, au adunat aur, argint, pietri scumpe, purpură și alte scumpeturi, ca să ridice cortul mărturiei.

Ce au făcut așadar Avel, Cain, Noe, văduva din sf. evanghelie și Evreii cei vechi? Au oferit sau dat lui Dumnezeu un lucru plăcut lor și prețios, și prin nimicirea aceluia lucru au dovedit că Dumnezeu este stăpânul lor cel mai mare.

Avel a ucis miei, Noe a ucis mai multe feluri de animale, Cain a ars bucate. Așadar în Testamentul Vechiu erau două feluri de jertfe, sângeroase și nesân-

geroase. Jertfele sângeroase se aduceau în modul următor: animalele se ucideau, sângele lor se vărsa înaintea altarelor, carnea se ardea, iară uneori se mânca de către preoți și jertfitori. Jertfele nesângeroase, roadele pământului, sau se ardeau, sau se mâncau; vinul de pildă se vărsa în fața altarului. Prin jertfele sângeroase jertfitorii voiau să arete că precum nimicesc ei animalul sau rodul acela, întocmai așa i-ar putea nimici și pe ei Dumnezeu, fiindcă ai lui suntem cu toții.

Jertfele acestea se aduceau ori ca să-l laude pe Dumnezeu, ori ca să-i mulțumească pentru binefacerile primite, ori ca să-i ceară ajutorul, ori ca să-i împace.

Jertfele pentru păcat se aduceau cu gândul ca prin ele să se imblânzească Dumnezeu și să-i ierte omului păcatele. Din jertfele acestea se făceau două părți: una se ardea, ca să-l imblânzească prin nimicirea aceasta pe Dumnezeu, iar cealaltă parte li-se dădea preoților, ca să se arete că iertarea păcatelor o dă Dumnezeu prin mijlocirea preoților.

În Testamentul Nou Domnul nostru Isus Hristos s'a jertfit pe sine pe lemnul crucii și prin jertfa sa aceasta a lădat pe Dumnezeu, i-a mulțumit pentru binefacerile primite de noi oamenii, i-a cerut ajutorul și l-a împăcat pentru toate păcatele trecute, de acum și viitoare ale lumii. El însă, prin nemărginita sa dragoste pe care o avea pentru noi oamenii, a întemeiat, la cina cea de taină, o jertfă nouă, care este sfânta liturghie.

După spălarea picioarelor apostolilor, Isus s'a așezat adecă la masă, a luat pâinea în mâinile sale, a privit la ceruri, a mulțumit, a binecuvântat-o, a frânt-o și a dat-o apostolilor săi zicând: »Luați măncați, acesta este trupul meu». După ce apostolii au mâncat trupul Domnului, a luat Isus paharul cu vin, a mulțumit, la binecuvântat, l-a dat apostolilor săi zicând: »Beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu, al Legii celei noue, carele pentru voi și pentru mulți se varsă, spre iertarea păcatelor. Aceasta să o faceți întru pomenirea mea».

Prin cuvintele din urmă le-a dat și apostolilor săi porunca și puterea sa să aducă aeeasă jertfă și ei. Și de atunci această jertfă a Legii celei Noi se aduce pe într-un rotogolul pământului, fără intrerupere.

Scopul de căpetenie a acestei jertfe este iertarea păcatelor, dupăcum se spune în cuvintele de întemeiere.

La sf. liturghie Hristos este celce se jertfește și tot el este și celce se jertfește.

Preotul la altar este numai înlocuitorul sau unealta lui Hristos, căci Hristos este celce jertfește. Aceasta se vede și în cuvintele de consacrare și prefacere. Că preotul nu zice: »Luați măncați, acesta este trupul lui Hristos», ci »acesta este trupul meu» și »acesta este sângele meu». Hristos este și celce se jertfește. Acesta o adevăresc toți sfinții, și aceasta o mărturisește și biserica noastră când în gâciunea dela sf. liturghie zice: »că ești celce aduci și celce te aduci» (jertfa).

Sf. Liturghie prin urmare nu este mai o inchipuire a jertfei de pe cruce, asemenea unei cruci sau a unei icoane, nici nu este numai o aducere aminte a jertfei de pe cruce, ci este aeeasă jertfă care s'a adus pe cruce și prin urmare acelaș preț și are aceeaș putere. Deosebirea este că pe cruce s'a jertfit Hristos în mod sângeros ca om, la sf. liturghie într'un mod nesângeros și fără durere, în formele pâinii și a vinului.

După ce așadar toate popoarele au adus și aduc jertfe lui Dumnezeu, atât în vremea de aci înainte cât și în vremea de aci după, au avut și chiar trebuie ca și noi să aducem cât mai multe jertfe lui Dumnezeu, atât pentru a-l lauda pe Dumnezeu și pentru a-i mulțumi pentru binefacerile primite, apoi pentru a-i cere ajutorul și pentru a-l împăca pentru mizeriile și grelele noastre păcate. Și fiindcă în sf. liturghie se poate aduce și pentru cei vii și pentru cei morți, să nu întreprindem nici un prilej de a-i aduce aceste jertfe.

Mai mult, biserica i-a afurisit pe aceluia cari nu o cred aceasta, aducând cano-

„Foia UNIRII POPORULUI”

Rugăciuni în timpul zilei*)

Înainte de mâncare:

Doamne, Sfinte, ceresc Tată,
Tu de mine te ngrijești;
Tu mă ții cu bunătate,
Și la vreme mă hrănești.

Eu te rog, Prea Indurate,
Să mă binecuvintezi,
Precum și aceste daruri
Cu ce Tu mă ospătezi.

După mâncare

Pentru darurile date
Cu nespusă bunătate,
Doamne, Ție-ți mulțumesc,
Și din suflet Te iubesc.

Și de astăzi înainte
Voiu căta, Ceresc Părinte,

*) Acestea Rugăciuni sunt luate din cărțica cu titlul „De dragul celor mici” pe care a tipărit-o de curând Părintele Iosif Tâlmăcel, călugăr franciscan în Moldova. Este așadar alcătuită pentru copilași. Se află de vânzare cu prețul de 6 lei la autor în Bacău, Biserica Catolică.

Tot mai bine să-ți slujesc
Voia Ta s'o împlinesc.

Tot după mâncare

Mulțumesc, Prea Milostive,
Pentru hrana ce mi-ai dat,
Ca să cresc, să am putere,
Să-ți slujesc aceluia.

Înainte de școală

Doamne, Tu ce ești lumină,
Luminează mintea mea,
Să pricep cu ușurință
Tot ce azi voiu învăța.

Doamne, vreau să fiu cuminte,
Vreau să fiu ascultător;
Vreau să fug mereu de lenă,
Să fiu pururi silitor.

După școală

Doamne Sfinte, Ceresc Tată,
Eu cuvinte nu găsesc,
Pentru harurile date
Căvenit să-ți mulțumesc.

Însă Tu cunoști prea bine
Cât eu vreau să-ți mulțumesc;
Tu cunoști a mea dorință
Deși nu știu s'o împlinesc.

Mulțumesc pentru-ajutorul
Ce tu darnic mi l-ai dat,
Să pricep și să învăț bine,
Ce-am avut de învățat.

Înainte de lucru

Doamne, Tu m'ai pus pe lume
Și mi-ai spus ca să muncesc,
Și'n sudoarea frunții mele
Hrana să-mi agonisesc.

Mă supun voinții tale
Zilnic vreau să mă silesc,
Să muncesc cât am putere,
Și din muncă să trăiesc.

Însă Doamne, Tu știi bine,
Eu sunt slab, neputincios,
Dă-mi Tu har, dă-mi Tu putere
Să muncesc sârguincios.

După lucru

Doamne, Tu ca un Părinte
Din belșug m'ai ajutat,
Și mi-ai dat puteri de muncă,
Lângă mine Tu ai stat.

Munca-i grea, oboseală,
Dar Tu știi s'o ușurezi:
Nici o trudă nu se simte,
Când e bine cuvintezi.

următor: »De va zice cineva că jertfa din sf. liturghie ar fi numai de laudă și de mulțumită, ori o simplă pomenire a jertfei de pe cruce, iar nu ar fi jertfa de împăcare; ori că ar fi de folos numai celui ce se împărtășește dintr'însa, și că nu trebuie să se aducă pentru cei vii și pentru cei morți, pentru păcate, pentru pedepse, pentru facere destul și pentru alte lipse: să fie anatemă (să fie afurisit sau scos afară din biserică)«.

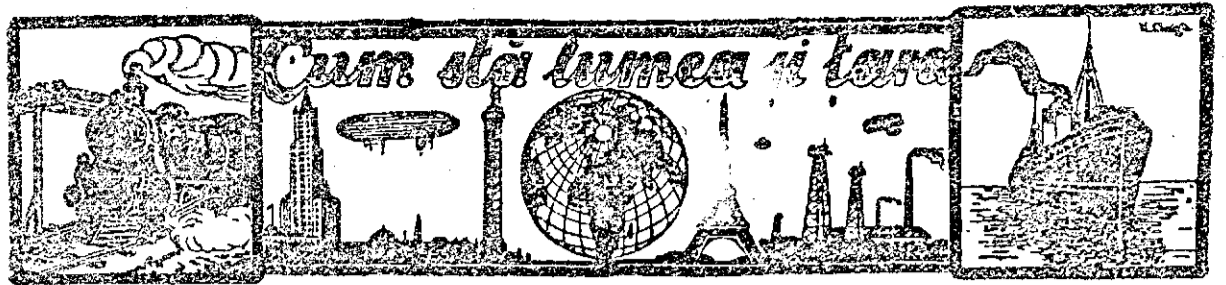
Din aceasta sfântă jertfă au mare folos toți ceice sunt de față la sf. liturghie, apoi preotul care slujește și acela sau aceia pentru care se slujește. Cel mai mare folos însă îl trage din această sf. jertfă acela sau aceia pentru cari se aduce sf. jertfă a liturghiei.

Banii cari se plătesc preotului pentru sf. liturghie nu se dau pentru a plăti sf. liturghie, pentru că sf. liturghie nu se poate prețui în bani, ci pentru a avea cu ce trăi preotul, că doară și el este om, și ca atare are lipsă de hrană, încălzire, îmbrăcăminte, iar la noi de susținerea familiei. În veacurile dintâi ale creștinismului nu se dedeau preotului bani, ci pâine, vin, unt de lemn și tot de cecece avea trebuință.

Să jertfim deci și noi, prin preoții noștri, cât mai mult și cât mai cu drag, dacă voim să plăcem Domnului.

Părintele Iuliu

Cum se câștigă drepturile. Am arătat mai de multeori în această gazetă că în Anglia catolicii sunt cât se poate de treji și de puternici, deși țara este protestantă. Intr'una din zilele trecute un catolic a fost chemat în fața tribunalului ca martor. Când l-au poftit să depună jurământul, el n'a voit să-l depună pe Biblia protestantă, ci s'a rugat să i-se dea voie să-și aducă o Biblie catolică. Tribunalul l-a permis. De atunci toți catolicii englezi își duc cu sine Biblia catolică ori de câte ori trebuie să facă jurământ, căci în Anglia jurământul nu se face pe sf. cruce, ca la noi, ci pe sf. Biblie sau evanghelia.

Ce este mai nou în politică

În parlament, atât în adunarea deputaților cât și la senat, încă nu s'a isprăvit discuția la Mesaj, despre care am scris în numărul trecut al gazetei noastre. La începutul ședințelor s'au făcut și se fac așa numite *comunicări* sau întrebări pe cari le fac deputații și senatorii către guvern asupra unor fapte cari așteaptă măsuri rezezi, fie că este vorba de nedreptăți sau de întâmplări păgubitoare pentru țară.

Deputatul *Alimănișteanu*, liberal, a arătat guvernului că prea este mare scumpetea în țară, atunci când banii se câștigă atât de greu. Acelaș deputat a cerut ca fabricile sprijinite de stat să nu mai primească muncitori din străinătate când oamenii noștri stau fără lucru și n'au pâine pentru familiile lor.

Deputatul *Iacobescu*, național-țărănist, întreabă că de ce lasă guvernul să scadă prețul grâului și nu-și bate capul cu încurajarea culturii sticlei de zahăr, din care țărani ar avea numai de câștigat.

La senat d. *Nestian* întreabă pe d. ministru de interne cum pot să se întâmple în chiar capitala țării omoruri și crime atât de grozave ca uciderea unei întregi familii precum și a deputatului *Eusebie Popovici*, împușcat noaptea de tâlhari necunoscuți, cari nici azi n'au fost încă prinși. Cere să se înlăture polițiștii cari nu-și cunosc meseria, ori nu-și fac slujba cum trebuie.

În ședințele de mai înainte d. deputat *Ionel Pop*, național țărănist ales la Turda, a comunicat că la Cluj, la secția I a co-

mitetului local de revizuire, stau oprite 450 de desbateri, fiindcă referentul a fost numit dela 15 Decembrie inspector administrativ și în locul său, rămas pustiu, n'a mai fost trimis alt referent.

Fostul ministru *Madgearu* a arătat cum fostul primar al unui sector din București a fost crunt bătut de niște slugi politice ale potrivnicilor săi.

În felul acesta se fac nenumărate comunicări, cari caută să îndrepte lucruri și întâmplări dureroase.

Ce-i cu conversiunea?

Când a venit la putere partidul liberal, conducătorii acestui partid au făcut făgăduiala că guvernul va veni cu un plan de lege, care să aleagă odată conversiunea și să o pună la punct. În acest scop a fost aleasă o comisie care să desbată și să facă proiectul de lege mult așteptat. Treaba cu conversiunea este însă o nucă foarte greu de spart și comisiunea care încearcă desfacerea ei, nu-i poate da ușor de capăt. Orașenii ar dori ca legea cea nouă să-i cuprindă și pe ei, dar în felul acesta ar fi mare prăpăd la băncile celea mari cu datorăși dintre orașeni. Din acest motiv unii membri ai comisiunii vreau conversiune fără orașe. Iar de-aici încercături și supărări.

Sunt glasuri în țară cari cer o conversiune cu inflație sau cu scăderea prețului banilor. Dar acest lucru se pare că nu-l vreau bancherii francezi cari ne-au dat bani împrumut și nu le-ar cădea bine să-i

Mulțumesc, Ceresc Părinte,
Că m'ai binecuvântat,
Și mi-ai dat și spor la muncă
Câtă vreme am lucrat.

În timp de ispită

Doamne Tu cunoști prea bine
Eu sunt slab, neputincios,
Fără harul tău, eu, Doamne,
Sunt un mare păcătos.

În timp de ispită

Doamne, Tu cunoști preabine
Eu sunt slab, neputincios,
Fără harul tău, eu, Doamne,
Sunt un mare păcătos.

Când ispita dă năvală
Și mă'ndeamnă la păcat,
Dacă nu m'ajută Tu, Doamne,
Eu ușor sunt înșelat.

Deci, ajută-mă Tu, Doamne,
Ca ispita s'o resping;
Pe dușmanii vieții mele,
Fă mereu ca să-i înving.

Pr. Iosif Tălmăcel

Dor de primăvară

Mi-e dor de primăvară
Cu cânt de păsărele;
Mi-e dor de cer senin
Cu străluciri de stele.

Mi-e dor s'aud pe coastă
Tălângile la oi
Și cântece de fluer
În crâng și de săvoiu

Să vadă pe luncă flori
Și codrul înverzit;
Să vadă un soare cald
Zăbind, la răsărit.

Mi-e dor să pribegesc
Din sori și până' seară
Să dorm pe iarbă nouă
Sub cer de primăvară.

Mi-e dor să vadă plugarii
Ieșind iar, la arat;
Mi-e dor să-i vadă, cum seara,
Se'ntorc cântând în sat.

Mi-e dor s'aud, iar, tunet,
Prevestitor de ploaie,
Să vadă potop de ape
Pornind în lungi puhoai

Și-apoi un curcubeu
Zăbind „a vreme bună”
Să-l vadă, din două ape,
Țesându-și o cunună.

Mi-e dor să vadă răchita
Înmugurită 'n luncă
Și nourii de albine
Pornind, iarăși, la muncă.

Să vadă, iar, rândunele
Sub strașine de case
Zidindu-și a lor cuiburi
Cu fire de mătase.

Să vadă în ciocul lor
Un fir de iarbă verde
Și'n ochii mici, să vadă
Tristețea cum se pierde

Mi-e dor să ure pe platuri
Și să cobor prin vădi;
Mi-e dor, iubită dragă,
Mi-e dor de ochii tăi.

M'am săturat de iarnă,
C'a fost atât de lungă;
Nici șoapta primăverii
De-acum n'o să-mi ajungă!!

Nic. Nleoră Dobârceanu

plătim cu lei scăzuți. De-aici altă încurcătură și bucluc.

Conversiunea se pregătește deci încet și foarte pe pipăite. Ea va mai face încă multă bătaie de cap până se va pune, desăvârșit, pe roate. Până pe după Paști, abia dacă va ajunge la votare.

Prelungirea moratoriului

În legătură cu noua lege a conversiunii care întârzie, a trebuit să fie prelungit moratoriul sau amânarea datoriilor orășenești și plata dobânzilor prevăzute în legea conversiunii dela 14 Aprilie 1933. Moratoriul a fost prelungit până la 1 Iunie 1934, pe când să crede că legea cea nouă va fi votată și va deslega mârtoaga dela gard. Până atunci rămâne în picioare păsuirea.

Alegeri parțiale

În locul fostului prim-ministru Ion G. Duca care era deputat de Ilfov, se va face în curând alegere nouă pentru cameră. Tot asemenea va trebui să se facă o nouă alegere de deputat la Buzău, în locul rămas gol prin intrarea între senatorii de drept a dlui ministru Anghelescu.

Mai sunt apoi libere cinci locuri de senatori în județele Argeș, Caraș, Hotin, Soroca și Hunedoara. Toate alegerile pentru locurile libere înșirate mai sus, au fost hotărâte pe ziua de 2 Aprilie.

S'a mai golit și locul de deputat al răposatului deputat de Rădăuți Eusebie Popovici, precum și un loc de senator la Bistrița, unde a fost ales d. Partenie dar a trebuit să-și dea mulțămita. În acestea două locuri din urmă alegerile se vor face abia în luna Mai.

Guvernul are până acuma candidați pentru 3 locuri: la Ilfov d. Dinu Brătianu, președintele partidului liberal, la Hunedoara d. ministru Teodorescu iar la Bistrița d. Laurențiu Oanea.

Svonuri că doctorul Lupu se întoarce la nașionali-țărâniști

Ziarele dela București scriu mai de curând, că doctorul Lupu, ar avea de gând să facă un înțeles cu d. Mihalache și să se întoarcă iarăș la nașionali-țărâniști, unde a mai fost. Lucrul acesta a făcut mare vâlvă în politică și unii nici nu vreau să-l creadă, mai ales că doctorul Lupu nu se simte bine la stăpân, cum se zice, ci mai bucuros bate marginile, cu câțiva oameni după dânsul. Tabăra prea mare nu i-a plăcut niciodată.

Alții spun iarăș că Insoși d. Maniu l-ar vedea bucuros în partidul nașionali-țărânesc, convingând pe Ardeleni să-l primească. Deocamdată însă după vești povești e greu să te îndrepti, mai ales că oficial nu s'a făcut nici o publicare.

Azi-mâne alegeri comunale și județene în toată țara

Guvernul vrea să schimbe legea administrativă de până aici iar după schimbare să se facă nouă alegeri comunale și județene. Planul este că pe viitor pe primar să nu-l mai aleagă poporul, ci consilierii. Consiliul s'ar alege pe 6 ani, dar jumătate dintre consilieri vor fi schimbați tot cu alegeri. În consiliu va avea loc totdeauna și fostul primar. Tot așa va avea loc în consiliul județean fostul prefect de județ, firește numai cel mai proaspăt fost prefect, nu toți cei de mai înainte.

Deocamdată atâta pare sigur, că în curând vom avea iarăș alegeri dealungul și dealatul țării.

† Păr. Ioan Hossu

Miercuri, în 28 Februarie, s'a stins în comuna Mlașul Mare de pe Câmpie (județul Mureș), părintele protopop onorar Ioan Hossu. Moare la vârsta de 78 ani, după grele suferințe, îndurate cu răbdare creștinească.

Din frumosul număr de ani cu cari a fost dăruit de Cel de Sus, 54 ani, i-a petrecut slujind aproape zilnic la altarul Domnului, în satul în care mai bine de 100 de ani l-au păstorit înaintași din familia lui.

Preot după rânduiala lui Melchisedec, suflet cu adevărat creștinesc, părinte iubitor și ajutor al săracilor, om care avea pentru oricine o vorbă bună, tată de familie după vechea și buna lege românească, el, ori unde a fost pus, a făcut slujbă dreaptă și credincioasă.

În adurmitul întru Domnul Preasfințitul episcop Iuliu Hossu al Clujului și Gherlei pierde pe iubitul său părinte. — La căpătâiul mortului și-au plecat genunchii și ceilalți 5 copii ai săi: Ioan, inginer, inspector general C. F. R. Cluj, Iosif Iustin inspector agronom—Blaj, Vasile, avocat — Cluj, Teofil, paroh — Mlașul-Mare și Ștefan Traian, medic legist — Cluj, dimpreună cu membrii familiilor lor, precum și numeroase rude, prieteni și cunoscuți.

Înmormântarea a avut loc Sâmbătă, în 3 Martie. Prohodul a fost slujit de un săbor de 29 preoți, în frunte cu Preasfințitul episcop Valeriu Traian Frențiu al Orăzii. Din săborul de preoți făcea parte Rev. prepozit Iacob Popa, trimisul I. P. S. Mitropolit Vasile Suciul al Blajului, Rev. domni canonici dela Cluj: Domide, Bujor, Vaida, Vidican, Agârbicean, Strâmbu, Rev. I. Georgescu canonic de Oradea, păr. profesor D. Manu, păr. protopop Decei dela Teaca cu toți preoții din tract și alții.

Ilustritatea Sa Dr. Octavian Domide într-o frumoasă și pătrunzătoare cuvântare a arătat cum adurmitul întru Domnul a urmat drumul dreptilor; a descris apoi viața lui Ioan Hossu, ieșit dintr-o străveche familie românească, care a dat neamului mulți bărbați de seamă, între cari doi episcopi (Vasile și Iuliu). În numele familiei și a credincioșilor și-a luat rămas bun dela cel care a fost un părinte și un preot de model.

Reverendisimul canonic prepozit Iacob Popa, a vorbit în numele înalt Preasfințitului Mitropolit al Blajului. În cuvinte compănite și simțite a arătat vrednicile celui dispărut.

În numele preoțimii din tract a vorbit Preaonoratul protopop Dionisie Decei din Teaca, luându-și rămas bun, în cuvinte intraripate dela cel pe care îl socoteau de pildă, maestru și părinte.

Sicriul a fost apoi ridicat pe brațe de țărani, și în frunte cu praporii împodobii cu colaci și ștergare, s'a pornit convoiul spre cimitirul, unde trupul părintelui Ioan Hossu avea să-și primească odihna alături de iubita lui consoartă Victoria, care l-a întrecut cu 3 ani pe drumul veșniciei.

La groapă, sutele de intelectuali și mii de țărani au zis un ultim »Dumnezeu să-l odihnească« pentru cel care a fost trecut prin viață făcând numai bine și care a fost părinte și îndrumător pentru câți l-au cunoscut.

Ii zicem și noi: A bă parte cu dreptii, iar Preasfințitului episcop Iuliu al Clujului și celorlalți membri ai distinsei familii Hossu le exprimăm simțitele noastre condoleanțe.

Roadele misiunilor

Cuvântul Domnului e ca o sămânță bună care, aruncată în pământ bun, încolțește, crește și dă roadă înșutit. Câte suflete n'au fost trezite din lănozeală, în câte n'a încolțit creșterea cea adevărată, producând roade bogate, în urma unei predicii!

O astfel de veste ne vine din comuna Ortelec jud. Sălaj. Astăzi, la un an de când s'au ținut în această comună misiuni sfinte, făcându-se socoteala, s'a constatat următoarele: Numărul membrilor soc. Sf. Inimi, s'a înmulțit cu 161, iar numărul tuturor suminecărilor de peste an s'a urcat la 4588. S'au ridicat două cruci, iar numărul crâșmelor s'a redus dela cincii la una. — Sămânța bună a căzut în pământ bun.

O serbare la Sângeroasa-Tulgheș

În seara zilei de 18 Februarie (însă secolului) a avut loc în comuna noastră o frumoasă serbare, dată de tineretul satului, și conducerea tânărilor învățător Gheorghe Gane — Foarte demult — sau poate niciodată acest sâtușor, nu a avut parte de o așa frumoasă serbare, care a rămas adânc săpată în mintea celor ce au văzut-o. Începând de seara sala de învățământ, era plină de lume, de nate puteai aici învăța. Scena a fost frumos împodobită cu covoare naționale românești și altele aleșături create de mâna măiastră a fetelor din sat. La ridicarea cortinei s'a recitat poezia „Mama“ de către Aurelia Dandulea a școlii. Au urmat apoi „Solomon Unguresc“ monolog, „Mana Vasilor“ piesă în 3 acte, „Doanța“ monolog, „Ioan și Elena“ piesă în două acte. Între debutanți s'au remarcat: Teodor Bocu care a recitat „Solomon Unguresc“, apoi Gheorghe Dacu recitând „Doanța“ care a produs mult haz și veselie în public. Ioana Tepeș și Ioana Dacu și-au jucat rolurile cât se poate de bine. Aceasta este prima serbare cu tineri satului și a reușit cum nime nu se aștepta. Toți acei cari au fost la această serbare au rămas mulțumiți văzând cu ce avânt și dragoste lucrează harnicul învățător. Ar fi bine ca nici în viitor să nu lipsească aceste serbări.

Emil Zalt

Familie greu lovită

În orașul Dej a murit zilele trecute avocatul Dr. Iosif Boca, unul dintre fruntașii români ai orașului și ținutului. Moartea ne-erutătoare l-a luat repede, fără să se simtă bolnav. Fiind în cancelarie, între hârtii, a căzut la pământ fără veste și într-o clipită a fost gata.

Tot așa a murit pe la începutul lunii Februarie soorul său, fostul prefect și director de bancă Simion Rusu. De un an încoace Simion Rusu și-a pierdut o fată și nevasta, care au murit una după alta, în restimp de câteva luni.

Gimerele lui Simion Rusu, avocatul Dr. Iosif Boca, încă și-a pierdut în vară o fată moartă în floarea vieții. Iar acum, după ce a îngropat cumnată, fată, soacră, sooru, ca și cinciilea din aceeași familie în acelaș an, a murit și Dr. Iosif Boca. Cu adevărat jale și dureroasă întâmplare!

Șieu-Odorhei, jud. Someș

În ziua de 18 Februarie, înainte de începerea postului, am avut în comună o serbare culturală, cu coruri și piese de teatru. Conducătorul serbării a fost d. învățător-director Gregoriu Vișian, ajutat de colegul său d. Mihai Nufălean. Program foarte bogat, din care 5 puncte au fost cântări: *La fântână*, cor mixt în 3 voci; *Mândruțică din cel sat*, cor bărbătesc în 2 voci; *Sub crengi de soare*, cor mixt; *Trage bobii*, cor și solo, cântat de Ioan Pop; *Soacra*, cor mixt în 3 voci.

Piese de teatru s'au jucat patru, în care au avut roluri tinerei și tinerilor: Ioan Pop, Vasile Pop, Ioan Brețean, Petru Pop, Ioan Gal, Vasile Bendea, Vasile Bendea, Gheorghe Agrișan, Claudia Vișian, Nazarina Sfitean, Paraschiva Nufălean, Anica Pop și Firoană Pop.

Atât corurile, cât și jocul tinerilor amatori de teatru au plăcut foarte mult. Era de față întreaga comună și săteni și intelectuali. Până și M.ghiarii.

Serbara a încheiat-o învățător cuvântul Prea Onor. D. Teofil Bocoșiu, protopop, care a laudat pe aranjatori și tineretul însușit de asemenea serbări.

Dela lume adunate

Găinile...

Doi țigani au plecat într-o seară, să facă ceva rost de »îndulcire«. Și au nimerit la cotețul cu găini al unui Român. Băjbăie ei prin întunec, mai pipăie cu degetele, se mai iau și după nări, și găsesc ușa cotețului. Aripatele naibii au răul nărav că dorm pe căpriori, pe cucuieli. Inșă nici cinstiții vânători de noapte nu sunt chiar atât de nătângi, cum îi crede lumea. Când le miroase a lăbuță de pasăre, se știu ei apropia și de căpriori.

Cum se înalță cirominele pe sus, dau de fulgi moi ș'apoi de labe căldicele. Hai să găsească și gușile...

Atunci, găinile:

— Câr, câr, câr! — de luau cotețul în slavă. Ba au mai răsărit, de undeva de pe la sură, și dulăii dracului, și au început și ei să mărească gălăgia.

Vânătorii murgi au sfeclit-o. Și-au adunat mâinile de pe la căpriori și s'au lipit chitic de pereții cotețului. Unde-i chip s'o poți sbughi la fugă printre colșoșii de dulăi?

Hărmălaia de-afară a auzit-o și stăpânul din casă. L-a trezit nevasta și l-a împins, să vadă ce-i pe la galițe?

Iasă omul cu pușca încărcată în păcura nopții și dibuește spre cotețe. Căinii hămăiau înainte, ca turbați.

Omul cu pușca strigă.

— Care ești acolo, mă? Care?

Auzind glasul stăpânului tac și căinii pe o clipă. În coteț pace și liniște de mult. Cei doi țigani tac umbră, cu ochii închiși, cu gâturile întinse.

Iarși încep căinii, iar strigă omul:

— Cine-i acolo? Că trag cu pușca!

Un cioroi din coteț își subție glasul și, smernic de tot, răspunde:

— *Not găinile...*

Ce face nesocofința finerească

La Liceul de băieți „Papiu Ilarianu” din Târgu-Mureș s'a întâmplat de curând o groaznică nenorocire, pricinuită de nesocofință. Elevii din clasa 5 a se aflau în curtea școlii și așteptau să urmeze ora de gimnastică. Până avea să sune clopoțelul, tinerii școlari voiau să facă probe de aruncare cu globul. Globul se afla însă sus în clasă, la etajul al doilea.

Ual dintre elevi Emil Sâmpălean s'a repezit după glob. Inșă, ca să nu fie prea mult așteptat, i-a dat drumul pe-o fereastră,

de sus. Globul cel greu de plumb, căzând, a lovit în cap pe unul dintre cei mai buni prieteni ai lui Sâmpălean, pe Uilăcan Petru. Cel lovit a fost dus repede la spital, însă peste câteva ceasuri a încetat din viață.

Emil Sâmpălean când a văzut de sus ce ispravă a făcut globul aruncat, era să se arunce și el dela etajul al doilea. Abia l-au reținut colegii.

Doi familii românești julesc acum cu lacrimi amare o mesocofință tinerească. Îți vine să te gândești la vremurile când mai avea și nuiaua slujbă bună la școală. Atunci era „sport” mai puțin, dar răduială mai multă.

Apelul parohiei gr. cat. din Șoimușul-român, jud. T.-Mică

Biserica gr. catolică din Șoimușul-român, jud. Târnava-Mică, după ce fostul ei preot, a trecut la neamuri a fost încercată nu numai de greutăți de ordin moral și spiritual, ci a fost ruinată și în ce privește gospodăria și starea ei materială. Intre altele, în urma uneltirilor răuvoitoare, Bisericii i-s'au expropriat 2 jugăre de pământ arător, din totalul de 8 jugăre de care dispunea. Acest pământ a fost dat, unor îndreptățiți, pentru loturi de case, cu toate că nu este potrivit pentru acest scop. În consecință, îndreptățiții l-au și făcut de vânzare. Cum însă din comună nu se însumetă nimeni să cumpere acest teren, doar din respect față de Biserică, în proprietății vor să-l vândă unor sași din comuna vecină Seleușul-Săseș.

Noi, curatoratul parohiei, în dorința de a nu lăsa să încapă, pe mâinile unor străini de neamul și legea noastră, averea bisericască, am hotărât să încercăm a răscumpăra, dela îndreptățiți, prin cumpărare, cele două jugăre. Parohia noastră este însă în neputință de a le putea răscumpăra, fiind din cale afară de săracă. Noi, curatoratul Parohiei, împreună cu păstorul nostru, ne îndreptăm, pe această cale, umila noastră cerere, către mângăitoarea obăduire a celor înțelegători și, în numele Domnului Nostru Iesus Cristos, cerem celor de bine voitori, să contribuie, în măsura putinței, cu obolul lor binefacător, pentru ajutorarea noastră.

Noi, curatoratul parohial, împreună cu toți credincioșii, vom strânge rândurile și din obolul binevoitorilor, unit cu agonisela noastră neprecupețită, vom răscumpăra cele două jugăre expropriate din averea parohiei.

Ajutorul rugăm a se trimite Parohiei Gr. cat. din Șoimușul-român, jud. Târnava Mică.

Curatorul parohial

Exerciții spirituale pentru femei.

În zilele de 12, 13 și 14 Aprilie se vor ține în Mănăstirea Surorilor Sociale din Oradea, str. Crișan Nr. 2, exerciții spirituale pentru femei, organizate de „Reuniunea Mariană” din Oradea. Reuniunea face apel la toate Doamnele și Domnișoarele române unite să la parte la aceste exerciții. Costul întreținerii e de 60 lei pe zi. Cererile de înscriere se adresează Episcopiei române unite din Oradea, Piața Ualrii Nr. 3. Prezentarea, Miercuri 11 Aprilie ora 5 d. m.

Preschimbarea biletelor vechi de 1000 Lei se mai poate face până la 1 Aprilie. Cetitorii noștri să se grăbească deci cu preschimbarea, nu cumva să rămână de pagubă.

Iarăș amânarea plății camelor pentru vechile datorii. Sâmbătă la 24 Februarie s'a votat la Senat legea care amână plățile camelor pentru vechile datorii, de pe ziua de 14 Aprilie 1934, pe ziua de 1 Iunie 1934. Până atunci se va vota în tihnă noua lege de conversiune a datorilor, care să sperăm că va fi cea din urmă și va îndestuli și pe datorași și pe împrumutători.

Un copil mușcat de un câine turbat moare în drum spre spital. Copilul Cezar V. Marinescu din comuna Cereiu de lângă Caracal a fost mușcat de un câine turbat. Părinții nu l-au dus la spital. Când au văzut părinții că copilul are semne de turbare, l-au așezat în trenul ce mergea la București. În gara Piatra Olt însă copilul a încetat din viață, în brațele mamei sale, care-l ținea să stea liniștit.

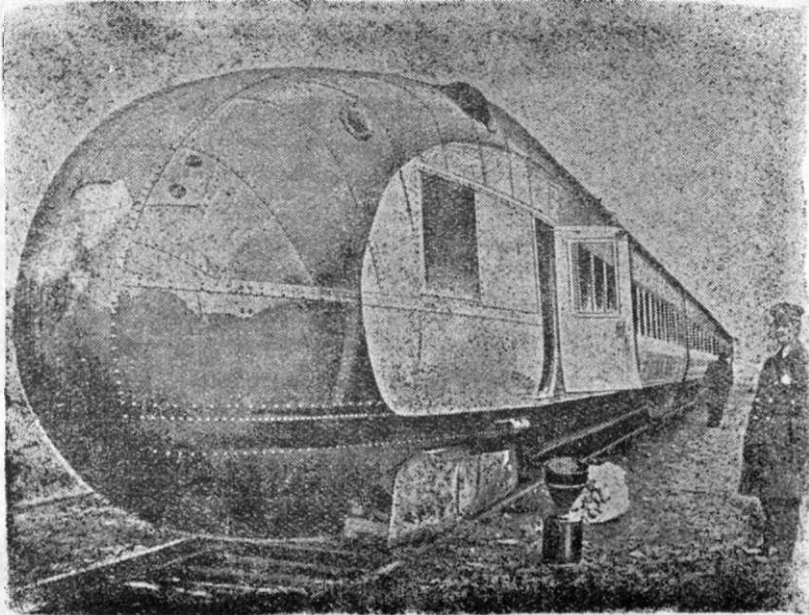
Automotor sfărâmat de tren. Un automotor s'a ciocnit în Italia cu un tren de persoane. Automotorul a luat foc, 15 persoane arzând de vii. Dintre toți călătorii numai unul a rămas în viață, și acela se află greu bolnav la spital.

Cum pare cerul la înălțimi foarte mari. În cea din urmă înălțare a balonului rusesc, care apoi s'a prăbușit, s'au putut observa următoarele: Cerul se vede, la înălțime de 8 kilometri și 500 metri albastru; la 11 km. albastru închis; la 13 violet închis; la 19 km. albastru-violet închis; la 21 negru-violet-cenușiu; la 22 negru-cenușiu. Aceleași observații le-a făcut și francezul Piccard până la înălțimea de 19 kilometri.

Vagon—birou. Ce o fi oare și aceasta? Sunt până acuma vagoane restaurante, adecă în cari se poate mânca, cum se mănca la oricare restaurant. Sunt apoi vagoane de dormit, unde dormi ca la oricare hotel, uneori chiar mai bine. De aici încolo vor fi, deocamdată numai în Anglia, vagoane—birouri, în care fiecare călător își poate dicta epistola pe care are de gând s'o scrie unei mașini numită dictafon, care le transpune unor fete și acestea bat epistola numai decât la mașină. Pentru a-ți dicta epistola pe care o dorești, nu e de lipsă a te duce în vagonul—birou. Un servitor îți aduce dictafonul în compartimentul în care te afli, iară tu-ți faci comod corespondența. Astfel de vagoane—birouri circulează deocamdată numai două, între Londra și Newcastle.

Un nou fel de tren în America

Americanii au bani mulți și prin urmare pot încerca tot felul de mașinării noi. Că, orice s'ar spune, fără bani nu poți face astăzi chiar nimic, și mai ales nu poți face știință. Americanii au bani, și astfel conduc și în știință. Iată cel mai nou tren american, care are o formă foarte ciudată, nu constă decât dintr-o locomotivă interesantă și din două vagoane. Acest tren, care este al societății Pacific, a făcut cele dintâi probe la Chicago și a isbutit să fugă cu o înălțime de 170 kilometri la oră.

Pod înlocuit în 29 minute. Între comunele Picerno și Baragliano din Italia a fost înlocuit un pod vechiu de cale ferată cu altul nou de fier, lung de 92 metri. Acest pod nou l-au așezat inginerii italieni în abia 29 minute, ceea ce nu s'a mai întâmplat de când e lumea.

Zece femei arse de vii. La Brookville în Pensylvania (America) s'a aprins casa în care locuiau familiile vechilor luptători. Focul nu s'a putut stinge, fiindcă apa era înghețată. Urmarea a fost că zece femei au ars de vii.

Încă o vindecare minunată la Lourdes. Dșoara Concelta Brancolini din Pistoja (Italia), de 34 ani, a fost foarte greu bolnavă. Ea avea tuberculosă la răunchi. Medicii au abzis de ea și au declarat-o incurabilă (nu se poate cura). Desnădăjduită, dșoara s'a alăturat la un pelerinaj italian care mergea la Lourdes, în Septembrie 1932, și acolo s'a rugat cu mare încredere de Preacurata Fecioară Maria să o vindece. Preacurata i-a ascultat cererea și a făcut-o dintr'una sănătoasă. Medicii au declarat abla acuma, după cercetări îndelungate, că această vindecare nu se poate explica pe cale naturală.

Nenorocire groaznică la o vânatoare de tigri. Viceregele Indiei, maharadjul Iodho Shumshore a aranjat în India o mare vânatoare de tigri, la care s'a întâmplat o nenorocire groaznică, cum nu s'a mai pomenit de 200 ani. Hăitașii au fost Indieni cari ședeau pe elefanți și n'aveau decât sulțe lungi la îndemână. Ei erau trei sute și mânau tigri în spre puștile vânătorilor, cari au și izbutit să puște patru tigri de toată frumusețea. Al cincilea tigrul însă n'a fost omorât, ci numai rănit. Tigrul, turbat de durere, s'a năpustit asupra hăitașilor, cari nu se puteau apăra decât cu sulțele. În apărarea lor, sărind de pe elefanți, hăitașii au ajuns lângă șanțurile umplute cu sulțe, în cari se alungă tigri, ca să-i poată prinde hăitașii. Inspăimântați de tigrul, aproape o sută de hăitași au căzut în acele șanțuri și au murit, între cele mai groaznice chinuri, în țepe. Atrași de sbierătele hăitașilor, au sosit nu peste mult și vânătorii, cari însă n'au putut constata decât moartea îngrozitoare a aproape o sută de hăitași.

Mare lipsă de preoți în Germania. Peste tot în apus e mare lipsă de preoți catolici, fiindcă preoții trebuie să rămână neînșurați. Germania are 63.217.029 locuitori, dintre cari 20.783.049 sunt catolici, iară 42.433.980 protestanți și de alte confesiuni. Catolicii au cu totul 9783 parohii și 1712 protopoplate. În toate aceste parohii sunt cu totul 20.985 preoți, așa că, dacă rotunjim numărul, se vin pe 21 milioane credincioși tocmai 21 mii de preoți, așadară tot câte un preot la o mie de credincioși. — Ce fericiți sunt credincioșii noștri, unde se vin la 3—4 sute credincioși câte un preot!

Oameni norocoși. Funcționarul sărac Ion Cădea dela primăria din Sighișoara a câștigat la loteria din Cehoslovacia un milion opt sute de mii coroane cehoslovace, ceea ce face cam 9 milioane Lei. Iară o văduvă săracă din satul Quissac, din partea de miazăzi a Franței, a câștigat aproape în aceeași zi lozul cel mare de 5 milioane franci francezi, ceea ce face în bani românești cam 35 milioane Lei.

Testamentul lui Stavisky. Cine să nu fi auzit despre cel mai mare șarlatan al veacului XX, care este fără îndoială Stavisky? Descoperirea șarlataneriilor sale a trântit în Franța două guverne, și încă procesul nu s'a

încheiat. Acest Stavisky a fost însă și părinte și, înainte de a-și fi dat glonte în creier, și-a scris testamentul, în care iată ce spune: „Copiii mei să stimeze memoria tatălui lor. Eu nu pot fi pildă pentru creșterea și înaintarea copiilor mei. Doresc, înainte de toate, ca copiii să fie crescuți în cinste și-n omenie și ca să fie, după ce au trecut peste vârsta primejdioasă de 15 ani, foarte bine supravegheați, nu cumva să-l ia în primire prietenii răi. Vreau cu tot prețul să se aleagă din ei oameni de omenie“. Am tradus din cuvânt în cuvânt partea aceasta din testamentul lui Stavisky, a vestitului escroc francez, ca să vadă și cetitorii noștri că în fața morții și cei mai mari escroci își dau seama de păcatele făcute, iară pe copiii lor nu doresc să-i știe în același păcat.

Deputatul Eusebiu Popovici omorât de tâlhari. Luni noaptea spre Marți, pe la orele 3 dimineața, doi hoși au intrat în casa deputatului de Rădăuți Eusebiu Popovici, care locuia în București str. General Angelescu. Deputatul Popovici era om foarte puternic, de aceea aștinut lupta cu hoșii. Unul dintre hoși însă, văzând că soțul său este biruit, a tras două focuri de revolver în deputatul, care a căzut mort la pământ. Doamna deputatului începând a sbiera, hoșii au luat-o la fugă. Unul dintre ei și-a lăsat acolo pălăria. Hoșii încă n'au fost prinși.

Două fete omorâte de tren. Fetele Rada Voineagu de 18 ani și Maria Ghirip de 19 ani din comuna Basarab jud. Constanța mergeau pe linia ferată, în ziua de 26 Februarie, în spre fabrica de tors lână din satul lor, unde erau lucrătoare, când deodată le-a surprins trenul personal București—Constanța omorându-le. După ce trenul trece prin sat și face mai multe cotituri, mecanicul trenului poartă vina, fiindcă nu a fluierat la vreme.

Jertfele revoluției din Viena. Cu prilejul revoluției din Viena armata și jandarmeria a avut 49 morți, dintre civili au fost uciși 118, printre cari 17 femei. Numărul răniților civili se ridică la 279, printre cari 62 femei și 5 copii.

Doamnele își fac de cap. Dela războiu încoace ne-am obișnuit a le vedea pe doamnele noastre așa cum nu le-am văzut mai înainte: cu buzele vopsite, cu fața vopsită, cu sprâncenele scoase ori rase și vopsite,

cu pupilele ochilor mărite, cu unghiile vopsite și lăcuite, cu părul tăiat și pururea ondolat. Mai nou femeile dela Paris au început să poarte monoclu, adică ochelar pe un singur ochi. După ce însă sprâncenele scoase ori rase nu pot susține monoclu, ele au inventat un metod interesant de a-și pune monoclu, ca acela să stea. L-au așezat în vâlul care se pune pe ochi. Moda cea mai nouă este așadară monoclu ascuns în vâlul ce cade de pe pălărie pe ochi!

Ce fac alții pentru școlile lor

Noi Românii uniți ni-am predat toate școlile populare statului. Tot ce mai avem sunt școlile secundare din Blaj, Beiuș, Oradea și Gherla. Nici acestea însă nu se susțin din contribuțiile poporului credincios, ci din vechile fonduri și cu ajutoare dela stat.

Când ne aducem aminte, cât am jertfit pe vremea Ungurilor pentru școlile noastre, cum atunci învățătorii își primeau cele 600 coroane dela poporul credincios, iară acuma acest popor nu mai contribuie cu nimica pentru susținerea școlilor sale confesionale, — ne vine să desnădăjduim.

Ungurii și Sașii din Ardeal își plătesc regulat învățătorii și preoții, cu toate că au aceleași cheltueli pe cari le avem și noi. Ei se luptă din răzputeri pentru școlile lor. Nu le lasă din mâini odată cu capul. Noi? Nici că ne pasă de ele și nici nu mai vrem să știm de ele.

Catolicii americani au cu totul 7942 școli populare cu 58.680 învățători și cu 2.193.000 elevi. Școli secundare au 2250, cu 14.300 profesori și 250.000 elevi. Școli normale au 46 cu 564 profesori și 9000 de elevi. Școli superioare și universități au 141 cu 7768 profesori și 110.000 studenți, iară seminariile teologice au 182 cu 1900 profesori și 20.000 studenți.

Inchipuți-vă, cât cheltuesc catolicii americani pentru aceste școli și câtă bătaie de cap le trebuie căpeteniilor bisericesti pentru a le putea susține!

Poporul nostru ar trebui pregătit din bună vreme la susținerea de școli confesionale, pentru că poate veni vremea când va trebui să le susțină însuși, și atunci cum se va deda la noile greutăți?

Regele Boris la Berlin

Am arătat într'un număr trecut al gazetei noastre că regele Boris al Bulgariei a luat parte la înmormântarea regelui Albert al Belgiei. De acolo regele Boris a mers la Coburg, unde se află tatăl său, fostul rege Ferdinand al Bulgariei. A plecat apoi la Berlin, unde a mântul eroului necunoscut, după cum arată chipul nostru, în care regele Boris este însemnat cu x. Să nu uităm că regele Boris este de obârșie neamț.

Nu mai țineți hotarele ca ogoare pășunabile

Pământul e menit să producă. Pentru aceasta însă trebuie muncit

Ing. agr. **Ilie Agârblceanu**
Dir. Serv. Agr. Făgăraș

Pământul e proprietate personală, însă tot odată el este și al statului, din care facem și noi parte ca cetățeni ai lui.

Intrucât pământul este acela, care produce bunurile absolut necesare: pâinea de toate zilele, animalele și diferitele produse animalice, de asemenea necesare *susținerii vieții tuturor cetățenilor țării*, ar urma ca statul să aibă oarecari drepturi de a forța pe proprietarii terenurilor agricole, să producă cât mai mult și cât mai bine.

Ori acest lucru de regulă nu se cere, întrucât chiar interesul plugarului îi dictează să însămânțeze terenurile și le și însămânțează.

Există însă la noi în Ardeal în unele ținuturi un sistem vechiu de gospodărie, unde întreg hotarul comunei e împărțit în două, trei, patru ori mai multe părți, în cari își au plugarii respirate parcelele de terenuri. Aceste părți — conform uzului vechi întărit prin Legea XII din 1894 a Ministerului Agriculturii Ungur, care, durere și azi după 15 ani dela unire a rămas în vigoare, — se folosesc însemnându-le în mod obligator de toți proprietarii cu aceleași plante, așa fel însă că o parte să rămână în fiecare an neînsămânțată: ogor, care însă e folosit ca pășune.

Când vreme va fi în vigoare această lege, care nu permite plugarilor, unde se întrebuințează acest sistem, să-și folosească pământul în mod liber, nu se va putea face o agricultură rațională.

În acest sistem de exploatare, proprietarii cu teren în hotarul de ogoare nu au dreptul a-și folosi acest loc pentru necesitățile proprii, ci sunt obligați a-l lăsa la dispoziția tuturor locuitorilor ca pășune. După recoltarea păioaselor se trec vitele de pe ogoare pe hotarul fost cu spicoase, deci pe miriște.

Plugarii prin urmare nu pot să-și are miriștile pentru stăpîirea sămințelor de buruieni scutate din holde, nu pot să sămene în miriști: napi de miriște, mohor, cucuruz de nutreț, trifoi, lucernă, etc.

După recoltarea hotarului cu cucuruz — prășitoare — toamna se trec ciurzile de vite pe coceniș, adică pe locurile foste cu prășitoare.

Astfel nu pot fi însămânțate nici acestea — chiar fiind cucuruz timpuriu, care se recoltează în 15—20 Septembrie, cu borceașuri de toamnă — mazăre și mazărice de toamnă cu secară — nici nu pot fi arate de toamna, fiind păscute și călcate de vite.

Chiar dacă ar voi unii locuitori mai harnici și mai pricepuți, să lucreze rațional, nu vor putea, când vreme este în vigoare legea ungară referitoare la exploatarea

câmpurilor. Am avut deja multe cazuri de acestea în județ.

Conform Legii Ungare rămasă și azi în vigoare, acolo unde există sistemul de mai multe câmpuri ca ogoare obligator pășunabile, nu se poate trece la economie liberă, decât în baza hotărîrii adunării generale a proprietarilor.

Atât convocarea acestor adunări cât mai ales posibilitatea de a ajunge la vot decisiv în favoarea celor harnici, este mai totdeauna nulă.

În ogoare își trimit vitele la pășunat toți locuitorii comunei, indiferent de cât teren au în ogoare.

Aceasta îi face pe cei leneși și săraci să voteze în contra liberei folosiri a hotarelor.

În general se crede, că nesămănând pământurile ogoare, aceste se odihnesc, se îngrășă chiar și dau pășunat vitelor.

Ori în moment ce dau pășunat vitelor, înseamnă că și aceste terenuri produc: e drept, nu plante sămănate, ci buruieni, ierburi, căci altcum nu ar avea ce păște vitele.

Buruiena ce servește ca hrană pentru vite crește din pășunatul ogoarelor, deci *suge hrana din pământ.*

Dacă această buruienă nu ar fi păscută de vite, ci s'ar ara și astupa în pământ, pământul nu s'ar sărăci, ci s'ar îmbogăți cu ceva.

Mai afirmă unii oameni că ogoarele se îngrăsoiesc cu balega vitelor.

Nu se gândesc aceștia că balega se formează din ceeace mănâncă vitele. Ori vitele cari pasc ogoare mănâncă buruienile crescute din pământul ogoarelor. Acestea însă nu trec toate în balegă ci numai resturile cari nu se folosesc la trailul vitelor.

Deci îngrăsoirea ogoarelor cu excrementele vitelor sau oilor se face numai în locurile unde dorm vitele, unde sunt stămile. Se ia hrana de pe locurile tuturor și se depun pe locurile acelor unde dorm vitele.

Mai afirmă alții că dacă nu ar ținea ogoare nu ar avea cum să ție vitele. Nici această afirmație nu stă, căci sămănând în locul ogoarelor plante de nutreț, e foarte

important, ca acolo unde nu se mai lasă ogoare, terenul acestora să fie însămânțat numai și numai cu nutrețuri — vom avea destul nutreț pentru a putea mult mai bine hrăni vitele, vom avea vite mai bune, mai grase și deci și gunoi mai mult și mai bun. Având gunoi, vom putea îngunoi pământurile ogoare, iar dacă pământul este bine lucrat și bine îngunoit, putem produce încontinuu pe el, nu are nevoie de odihnă

Tocmai având în vedere cele de mai sus, chiar și până se va desființa Legea Ungară, faceți să se convoace Adunări Generale prescrise de Lege și hotărâți-vă cel puțin la însămânțarea unei părți din hotarul de ogoare, numai cu plante de nutreț: mai ales mazărice cu ovaz — 60 kgr. mazărice 30 kgr. ovaz — cari terenuri, după ce se va cosi mazăricea ca nutreț verde, să fie imediat arate și cari vor putea foarte bine să fie însămânțate în toamnă cu grâu.

Atunci când vor veni ogoarele iar în partea aceea a hotarului, să se însămânțeze cu nutrețuri altă porțiune așa fel, ca fiecare proprietar să-și poată folosi odată, pentru producerea nutrețului, terenul lui din ogoare.

Sunt sigur că dacă se vor vedea bunele rezultate ale cultivării ogoarelor, se va face trecerea în toate locurile la libera economie.

Inceputul este mai greu, dar totuși trebuie făcut căci altcum nu este posibilă introducerea culturii raționale.

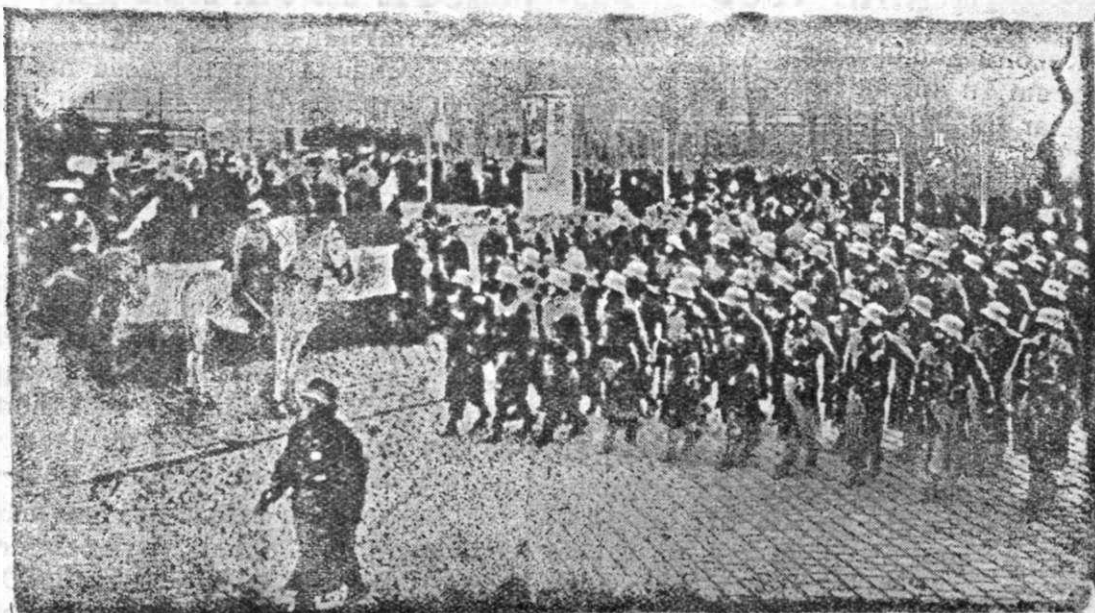
Ori, fără a lucra mai rațional pământul, agricultura noastră nu poate învinge criza.

»Pieirea ta din tine, Israile«.

Tăierea ramurilor buiace ale pomilor

Adeseori cresc pe pomi, pe partea deasupra a crengilor sau chiar pe trunchiuri, ramuri lungi, drepte și frumoase. Acestea sunt așa numitele ramuri buiace. Ele trag o parte din hrana pomului, în paguba ramurilor bune. În schimb nu aduc nici un folos, căci nu rodesc. De aceea acestea ramuri trebuie tăiate și curățite. Dacă nu se taie, pomul suferă și nu rodește bine.

Conducătorii de astăzi ai Austriei

Cetitorii noștri știu că în Austria a fost de curând o mare revoluție, după care conducătorii de astăzi ai Austriei au trecut în revistă trupele poliștilor austriei. Celce șade pe calul alb este dl Dollfuss, ministrul președinte (cancelarul) Austriei, însemnat cu x. Deastânga lui este maiorul Fey, vicepreședintele (vicecancelarul) Austriei, iară de dreapta lui este ministrul de război Starhemberg,

Odată are și Paraleu noroc!

Insă norocul, pe semne, fuge de țigan

În comuna Suțu din apropiere de Brăila, țiganul Dinică Paraleu a descoperit acum câteva zile o prețioasă comoară. Și încă unde? Chiar în tinda bordeiului său țigănesc, după captor eum se zice.

Treaba a fost așa, că Dinică ăsta Paraleu mai dăunzi s'a sculat de noapte tare și a dat să plece undeva la muncă. Când colo, ee să vadă? În tinda bordeiului se arunca o flacăra mare, galbenă-verzule... Firește, lă început a înghețat inima într'insul. Dar, mai apoi, s'a fost prost țiganul și auzise el din bătrâni că unde se aruncă flacăra noaptea din pământ, acolo se află bani. N'a mai grăit nimănui, ci, pe subt ascuns, s'a dat să saps. În adâncime de un metru, a găsit o ladă mare de piatră plină cu aur, cât bani, cât imele, brățare și alte scumpeturi. Numai galbenii și scumpeturile, fără ladă, trăgeau peste 40 kg. Cu adevărat mare plească! Dinică Paraleu prinsese norocul de picior.

Țiganul a ascuns aurul cum a putut vre-o 3—4 zile, apoi, gâdilindu-l lăcomia la rânză, a încărcat comoara într'o teleagă, pe sub fân, și s'a dus la un crășmar din comuna Movila Miresei, să facă el ceva rost de bani pe scumpeturi. Crășmarul Ichimescu a luat comoara și i-a făgăduit țiganului că va vinde aurul și-i face și lui parte, „partea leului” firește. De-atunci au trecut două săptămâni și Dinică Paraleu tot înghețe la noduri eu nădejdea la comoară, dar bani nu mai capătă.

Între timp, cine știe cum, s'a lătit vestea în comună că Dinică a găsit o comoară și au auzit și jandarmii. S'au pornit, firește, cercetări. Dinică Paraleu nu tăgăduște comoara, că a povestit din fir în păr cum a săpat-o și eum a dus-o la cumătrul său s'o vândă el, ea mai înțelept și mai umblat în lume.

Toate bune până aci. Năcazul cel mare e, că Ichimescu întrebă și el de jandarmi despre comoară, înalță din umeri și nu știe nimica.

— Ce Paraleu? Ce comoară? N'am văzut, nu știu!

Astfel Dinică Paraleu a descoperit comoară și n'a avut noroc de ea. A rămas tot pilug și trențaros. De cumva nu vor putea scoate autoritățile ceva. Iar până atunci Dinică rămânzește.

Ce a exportat țara noastră în anul 1933

Recolta anului trecut a țării noastre, după cum se știe, a fost cât se poate de slabă, iar pe de altă parte exportul nostru este într'o continuă scădere, datorită multor cauze.

Cercetând o statistică a exportului nostru de produse agricole și animale, dată pe anul 1933, de Serviciul Statisticii Financiare, putem să constatăm că exportul produselor agricole din România pe anul 1933 este următorul: în mii de tone (o tonă = 1000 kgr.) grâu 6; porumb 1.073; orz 619; ovăș 23; secară —; fasole 117; sămânțe oleaginoase (cari conțin ulei) 80; turte oleaginoase 67; boi 14,4; porci 10,5; paseri vii în mii de capete 2511; paseri tăiate 4,3; ouă 8,2; carne proaspătă 0,5.

Dacă vom compara exportul anului 1933, cu cel al anului 1932, vom vedea, că exportul anului trecut a scăzut cu mult, mai ales la grâu, porumb, secară, fasole,

sămânțe oleaginoase, turte oleaginoase; în schimb a crescut exportul în orz, iar la animale exportul a scăzut la porci, paseri tăiate, în schimb a crescut la paseri vii.

Scăderea constatată la exportul de cereale se poate justifica la unele produse eum e de pildă la porumb din cauza recoltei slabe și a calității slabe.

Să vedem acum, unde am vândut noi aceste produse. Cumpărătorii noștri de orz sunt Anglia și Olanda cari au cumpărat mai mult, după care urmează, Belgia, Germania și Austria.

Cumpărătorii vitelor noastre sunt Austria și Italia, unde exportăm aproape 2/3 din exportul nostru de vite; dar unde suntem concurați de vitele de origină daneză, olandeză și ungară, cari sunt de o calitate mai bună decât ale noastre.

Exportul de paseri vii este mai bogat față de alți ani, iar exportul de carne proaspătă, care se îndreaptă aproape numai spre Austria, e cu totul neînsemnat față de a anului trecut.

Iată deci câteva constatări, cari ne pot arăta situația limpede a exportului de produse, vândute de țara noastră în cursul anului trecut.

Ol. I. Barna

Fel de fel

Vite bune de prăsilă

La târgul de vite de prăsilă din Mediaș s'au adus numai vite de rasă Simmental. La acest târg s'a vândut un taur de 18 luni cu 23.000 lei, iar o junică de 19 luni s'a vândut cu 20.000 lei.

Ouă albastre

La o expoziție din Londra, unde s'au adus spre arătare peste zece mii de găini din cele mai alese, a fost adusă și o găină, zisă de Chili, care face ouă de culoare albastră. Tot la aceasta expoziție a fost adus un șoarece, care pentru frumusețea lui a fost prețuit la 25 mii lei.

Vârsta la care se pot întrebuința animalele de prăsilă

Animalele nu se pot întrebuința pentru prăsilă la ori ce vârstă, ci numai atunci când s'au dezvoltat deplin și anume:

Armăsarii de sânge englez, ușori, se pot întrebuința pentru prăsilă numai după ce au împlinit 4 ani. Armăsarii grei, de povară se pot întrebuința pentru prăsilă la 2 ani, iar armăsarii mijlocii, nici grei nici ușori se pot întrebuința la 3 ani. Iepile din acestea 3 rase sunt bune de prăsilă cam la aceleași vârste.

Taurii da rasă Simmental pot fi întrebuințați la gonitul vacilor, la vârsta de 1—1½ ani, iar cei din rasa noastră la vârsta de 2 ani. Vacile de rasă Simmental se dau la gonit la vârsta de 1 an și jumătate, iar celelalte la vârsta de 2—3 ani.

Berbecii de rasă aleasă pot mârli dela vârsta de 6—18 luni, iar cei de rasă țigae și țurcană la 18—30 luni. Oile de rasă aleasă pot fi date la berbec la vârsta de 12—18 luni, iar celea de rasă țigae și țurcană la vârsta de 18—30 luni.

Țapii și caprele pot fi împărecheate la vârsta de 8—10 luni.

Vierii de rasă se întrebuințează la împărechere când sunt de 8—10 luni iar ceialalți la vârstă de 1 an. Scroafele pot fi vierite cam la aceeași vârstă.

Correspondent, Luduș. — Poezia „Iarna” are icoane frumoase și o versuire fără greș. Păcat că ne-a sosit prea târziu! De-acum începe primăvara.

Poezia „Codrul” pe care o primim dela București este o imitație după Eminescu. O măsurare cu acest mare poet al neamului nostru nu poate să dea decât versuri cari rămân departe departe de original și este păcat să coborîm ceea ce Eminescu a scris desăvârșit. Căci iată o probă:

*Dar eu, vezi, tot nu mă supăr
Vara cu umbră v'acupăr...*

Iubiți prietin, nu merge!

Apalină. — Corespondența despre „Viața religioasă și culturală în comuna Apalină” fiind semnată de un nume pe care încă nu avem onoarea de a-l cunoaște, nu o putem publica. Orice ni-se trimite la gazetă de prin comune, ori de bine cum este cazul la DV., ori de rău, trebuie să aibă garanția unui cunoscut sau abonat al nostru. Era bine să fi văzut și Părintele corespondența.

Noul Român Jud. Făgăraș. — Celea ce ne scrieți nu le putem publica la gazetă, fiindcă ating onoarea cuiva pe care noi nu-l cunoaștem, nici nu avem puțința să-i controlăm faptele. Dacă însă este așa precum scrieți, ar trebui să căutați a-l aduce la brazdă pe calea legii. Noi nu ne putem amesteca.

Redactor: IULIU MAIOR.

Un nou ziar în Capitală

La 14 Martie va apare în Capitală un nou mare cotidian, intitulat „Gazeta”.

„Gazeta” apare sub conducerea unui grup de ziaristi profesioniști, oameni încercați în meserie, și care știu ce anume li trebuie publicului, ca să aibe în adevăr un ziar bun. Director va fi d. Alexandru Kirîțescu, talentatul ziarist și autor dramatic de mare succes.

„Gazeta” nu va avea nici o culoare politică, ci va fi un ziar de știri. Deasemenea va cuprinde o serie de rubrici, care vor oferi cititorilor o lectură plăcută și interesantă, cum și un mare roman. Iar cel puțin odată pe săptămână, o nuvelă sau schiță scrisă de unul din scriitorii noștri cu reputație.

„Gazeta” va avea cel puțin opt pagini și se va vinde cu 2 lei exemplarul.

Urăm succes noului confrate.

De vânzare

Doi tauri de bivol, buni și frumoși, se află de vânzare la Borcea Ioan în comuna Pânade, J. Târnava Mică.

(1 — 1)

Citiți „UNIREA POPORULUI”